

Б 9579

9(с2)

К 523

Валентина КЛЮНТЕР

Золота КОЛИСКА

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ЗОЛОТА КОЛИСКА	3
Секунь мій рідний	4
Золота колиска (замість передмови)	5
Легенда про Секунь	12
Версія назви села Секунь	13
Старовижівський район у Волинській області	13
Цікаві факти	15
РОЗДІЛ II. З ІСТОРІЇ СЕЛА СЕКУНЬ	17
З історії села Секунь	18
Про долю села з інших джерел	23
Між Першою і Другою світовими війнами	27
До повітового Земського Уїзду в Ковелі	34
Хутори	35
Наш край очима подорожуючого (1937 рік)	39
Культурне життя села	41
РОЗДІЛ III. ВІЙНА	49
Війна	50
Повстанці на Волині	60
Тяжкі фронтові дороги	62
Вони не повернулися з війни...	66
Безсмертний слід Василя Петрука	71
Село гордиться своїми синами	73
Лейтенант Флягін	74
Вони загинули, визволяючи наше село	77
Волинь у перші післявоєнні роки	77
РОЗДІЛ IV. МИХАЙЛІВСЬКИЙ ХРАМ	81
Михайлівський храм	82
Анатолій Оверчук служить Богові вже 20 років	86
Тарас Шевченко реставрував ікону Діви Марії Волинського села Секунь? Так!	89
РОЗДІЛ V. СЕКУНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ	95
Рідна школа	96
Річка мого дитинства	108
РОЗДІЛ VI. КОЛГОСП ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА	109
Колгосп імені Тараса Григоровича Шевченка	110
Бірук Петро Сергійович	132
РОЗДІЛ VII. ТВОРЧІ ПОСТАТІ	133
Родина синьоокого романтика	134
Із газетних публікацій автора	138
Світло його творчості ніколи не згасне	138
Прощальний політ птаха	140
Крізь призму зоряних небес	140
Художник	142
Спогад Євгенії Петрівни Кальчук про брата – Данилюка Валентина Петровича	143
Педагог, краєзнавець, письменник	144
РОЗДІЛ VIII. ТАКІ РІЗНІ ЖИТТЄВІ ДОРОГИ	147
Кровинка династії Шумських	148
Дитинство, обпалене війною	151
Ляшівські	156

Жоржинова печаль	159
Життя, як масло гірке	163
І біль, і жаль, і радість... ..	170
Горлиця сивенька	173
Шишківські	176
Доля, як пісня	183
Вистраждана любов	188
Кохайтесь, чорноброві, та не з москалями	192
Мельники	195
Родина Седельців	200
Непобачене кіно	204
Я землі цієї паросток зелений... ..	207
Вербовий рай царського наїзника	222
«Приходь на Трійцю...»	226
Заспіваймо «Черемшину»	227
Душа полісянки	229
Тернова стежка	233
Нащадок богатиря	236
Котики	240
Хомівські	242
Хліборобському роду нема переводу!	245
Доля з присмаком тюменських марципанів	247
Щасливе дитинство	252
Чубарівські	255
Стежка, засіяна добром	257
Директорське довголіття	262
Дім, у якому живе любов	264
Ота стежина в ріднім краї... ..	268
Мефодієва родина	272
Соловейові	275
І щось повертало притулити і обцілувати... ..	280
А серце плаче і болить... ..	282
«Щоб їх двигнуло!..»	283
РОЗДІЛ ІХ. ІСТОРІЯ, ГЕОГРАФІЯ, НАРОДОЗНАВСТВО	289
Його величність ліс	290
Магія волинського лісу	292
Урочища	294
Цікаво знати	299
Секунські корені відомих українців	299
Секунці, котрі досягли життєвих висот	300
Вірші про Секунь	302
О земле рідна	302
Дитячих літ столиця	304
Дорога предків	305
Ода Секуню	306
Втечу в село	306
Урочища	307
Етюди	309
Сонячна мить	309
Ковель	309
В Нечимному	310
Любов і вірність Валентини Ключтер	311
З бабусиної скрині	312

Михайлівський храм

«Ніде не можна так очистити свою душу, заспокоїти власне сумління, як у Божому храмі, що, в молитві підносячи нас до Неба, дає розуміння сенсу життя на землі. Церква захищає передусім людей праведних, непереможних у їх непохитній вірі в Господа, в любові до ближнього, в надії на преображення і спасіння. Молячись у єдності і щирості наших сердець, ми тим самим з волі Всевишнього засіваємо свою свідомість добірними зернами якнайсвітліших чеснот і духовних цінностей».

Протоієрей Михайл Тучемський

Історія Михайлівського храму бере початок від 1572 року, коли вірнопідданий російського князя Андрія Михайловича Курбського – Михайло Якович Калимет отримав від московського воєводи дарчу грамоту на мастки Секунь і Шушки. Між 1572-1588 роками він побудував у Секуні однокупольну дерев'яну церкву з прибудованою до неї дзвіницею.

Як свідчать церковні архіви, храм на початку XIX століття перебував в аварійному стані, тому в 1868 році на іншому місці, біля поштової дороги, збудували нову церкву. А в 1893 році давній храм, замальовки якого робив Тарас Шевченко, перебуваючи на Волині у складі Археографічної комісії, перенесли на нове кладовище і освятили на честь преподобного Іова Почаївського. Сюди забрали різний церковний інвентар, храмовий архів та образ Діви Марії. А на місці знесеного храму звели школу.

Настоятелем храму Святого Михайла в Секуні в 1846 році був отець **Ілля Федорович Мусієвич**. У Державному архіві Волинської області збереглися відомості про священика: *«Родом із с.Конюхи Володимирського повіту. Вік 26 років. Закінчив 1845 року курси Волинської духовної семінарії. 26 вересня 1846 року рукоположений архієпископом Никанором, направлений у село Секунь Ковельського повіту. Дружина отця – паніматка Емілія, вік – 23 роки».*

В 1877 році настоятелем храму Святого Михайла стає священик **Феофіл Ілліч Мусієвич**, який закінчив Волинську семінарію в 1874 році і був рукоположений єпископом – вікарієм Острозьким Юстином у секунський прихід. Отець Феофіл заснував у 1890 році церковно-приходську школу в селі Секунь і був її куратором до 1906 року.

В 1906 році його замінив на цій посаді протоієрей **Шумський Олексій Данилович**.

14 серпня 1937 року під час візитацій церков Волинського Полісся наш храм відвідав визначний митрополит XX століття **Олексій**

(Громадський) (1882-1943). Ось як описує цю подію протоієрей Михайл Тучемський у своїй книзі «По глухих закутках Волинського Полісся»: «Повертаємося з кругової подорожі по закутках повіту до Ковля. Ще маємо зупинитися тільки в Секоні, що лежить по дорозі до міста. Секонь – це велика парафія: вона складається зі трьох сел – Секоня, Городища та слобідки Гридок. Православних тут налічується до трьох тисяч. Церков три: парафіяльна Михайлівська від 1868 року і приписні – кладбищенська, на честь преп.Іова в Секоні, а також Успенська в Городищах. Головна церква Михайлівська велична й гарна; на її будову було у свій час витрачено одних державних грошей – 4450 руб., окрім значних dobroхітних офір від парафіян...

Вже вечоріло, як ми під'їхали до Секоня. Усе населення було в зборі, на вулиці. Зустріч Високопреосвященнішого Владика відбулася дуже урочисто й сердечно. Улаштовано було дві гарних арки. Після звичайних привітань Владика в оточенні великої кількості людности, братства й духовенства «зі славою» увійшов до церкви, де о. настоятель, свящ. Николай Шумський, привітав Його Високопреосвященство словом, в якому, між іншим, зазначив, що посеред сучасної молоді його парафії в теперішні часи помічається вплив шкідливих течій. Він просив у Владика науки для сучасної молоді, яка в своїх змаганнях до освіти прагне Архипастирського повчаючого слова.

Приложившись до св. Престолу, Владика звернувся до людности, що заповнювала церкву, з промовою про значіння релігійности в житті людства й про відношення поміж правдивою наукою та християнською релігією, які в гармонійній своїй діяльності допомагають піднятися людству до найвищого звершенства, до мети його життя...

З великою увагою була вислухана ця промова Високого Проповідника. Особливо прислухалася молодь, яка тут більше розвинена, ніж в других селах. За цим відправлено було молебен св. Архистратигу Михайлу з хресним ходом довкола церкви. Гарно співав хор під орудою досвідченого регента дяка Володимира Веремчука...

Наступного дня подорожі, в Ковелі, під час малого входу в Ковельській Св.-Миколаївській церкві Владикою були роздані нагороди, в т.ч. священику села Секонь о. Миколаю Шумському – скуфію (головний убір православних духовних осіб).

В 1940 році **Микола Олексійович Шумський**, котрий очолював приход в нашому селі з 1925 року, був переведений настоятелем в один із приходів Ковельського району. Настоятелем Секунського Свято-Михайлівського храму був призначений **отець Кирило Олексійович Шумський**, який опікувався цим приходом до 1955 року. Опісля нього деякий час секунський

прихід займав **отець Микола Вітрик**, а потім, до закриття храму, **отець Петро Ярошук**.

У липні 1964 року церква в селі Секунь була знята з реєстрації. Мотивація була такою: *«Храм знаходиться в зоні високого тиску зрідженого (природного) газу. Поблизу проходить магістральний газопровід першого класу Ковель – Брест...»*.

Для віруючих людей закриття храму було шоком. Ще деякий час секунці приходили до храму і перед притвором молилися. Дехто із проїжджаючих трасою Ковель-Брест зупинявся, зі здивуванням запитуючи, яке сьогодні свято. І, розуміючи відчай віруючих, мовчки рушав своєю дорогою. А коли колгоспним керівництвом було прийнято рішення зробити в приміщенні церкви склад під льон, жінки лягали під колеса вантажівок, не допускаючи наруги над храмом. Секунці почали відвідувати храм в селі Буцинь. Тамтешній священник, **Кортовський Афанасій Микитович**, на прохання наших односельчан приїжджав у Секунь для здійснення різних нагальних потреб.

Минуло майже чверть віку... За цей час секунці неодноразово зверталися в різні установи з проханням про відкриття церкви. За дорученням односельців Корнелюк Микола Петрович складав і відсилав листи в різні установи, від яких залежало вирішення цієї проблеми. Зокрема, у Волинський обком партії, в Генеральну прокуратуру Радянського Союзу, Туманову Олександру Георгійовичу – начальнику Всесоюзного промислового об'єднання «Укргазпром», особисто Генеральному секретарю ЦК КПРС Брежнєву Леоніду Іллічу.

Апогеєм у боротьбі з чиновниками за відкриття церкви стала поїздка «делегатів із Секуня»: Івана Павловича Дичка, Василя Григоровича Пастушка, Дмитра Захаровича Поліщука на XXVII з'їзд КПРС в Москву в період з 25 лютого по 6 березня 1986 року. Ініціатором цієї подорожі був Дичко Іван Павлович, який разом з Данилюком Андрієм Трохимовичем, Дем'янчук Єлизаветою Сидорівною, Ткачуком Максимом і його дружиною Ольгою, Поліщуком Іваном Павловичем і його дружиною Катериною були натхненниками секунської спільноти у духовному прагненні відкрити церкву.

Неймовірними стараннями віруючого люду питання було вирішено позитивно. В ювілейний рік тисячоліття Хрещення Русі – 2 серпня 1988 року, в день пам'яті пророка Іллі, секунський храм скликав мелодійним передзвоном прихожан на молитву.

Передзвоном, якого могло і не бути. Адже в період, коли храм був закритий, старовижівські керівники-атеїсти намагалися зняти з церкви хрести

і дзвони. Спротив громади був сильним. Люди стояли на території і не впускали безвірців до церкви. А коли наймолодший керівник осмілювався пробратись до входу, Пастушок Василь Григорович, який закривав двері своїм тілом, відступився і сказав: *«Лізьте, знімайте! А ми будемо закидувати вас каменями»*... Після цих слів уже ніхто не намагався протистояти громаді. Так, секунські люди в час біди завжди ставали одностайними. Так було і при виявленні крадіжки церковної утварі. Із закритого храму були вкрадені панікадило і надвратна Почаївська ікона Божої Матері. Гніву селян не було меж. Міліція впіймала крадіїв і прослідкувала за рухом святинь, які перепродувались. З милості невідомого християнина панікадило опинилось у Луцькому музеї ікони. Ікону Богородиці, на жаль, не було знайдено. Іван Павлович Дичко їздив у Луцький музей, де йому було видано секунське панікадило й спускні ікони Божої Матері. На жаль, образ був іншого письма. Але секунці й досі вдячні музейним працівникам за пожертву, зроблену із музейних архівів.

Першим настоятелем секунського храму після відкриття був **Василій Соловійов**. З 1991 до 1993 року – **Валерій Балюк**. З 20 січня 1993 року настоятелем храму є **Анатолій Оверчук**.

З великою радістю і благоговінням прихожани храму стрічали 500-річний ювілей від першої писемної згадки про рідне село.

Святкове богослужіння очолював єпископ Володимир-Волинський і Ковельський Володимир. Йому співслужило духовенство Старовижівського благочиння. У привітальному слові єпископа прозвучали побажання миру, достатку і процвітання громаді під небесним покровительством святого архістратига Михаїла і пророка Божого Іллі.

За цей рік в храмі було звершено три соборні Богослужіння: 20-го березня – літургія наперед освячених дарів; 2-го серпня – день пам'яті Пророка Іллі; 21-го листопада – день пам'яті Архистратига Михаїла.

При храмі є порівняно непоганий любительський хор, діє недільна школа. Прихожани переважно пенсійного віку, 75% – жінки.

Церковна община в міру своїх можливостей надає фінансову допомогу дітям-сиротам та дітям-інвалідам.

Наша парафія має ще один храм – святої Мучениці Параскеви, який знаходиться на сільському кладовищі. Це невеликий дерев'яний храм, який збудований з матеріалу старого храму, котрий був розібраний в той час, коли будували Свято-Михайлівський храм. Храм однокупольний, однопрестольний, знаходиться в задовільному стані, але найближчим часом необхідно провести ремонт фундаменту. На сьогоднішній час в храмі відправляється чин похорону.

На території парафії інших конфесій немає. В цілому життя Свято-Михайлівського приходу в селі Секунь можна вважати задовільним.

Священик *Анатолій Оверчук*,
настоятель Свято-Михайлівського храму.

Тарас Шевченко реставрував ікону Діви Марії Волинського села Секунь? Так!

На початку жовтня 1846 року в складі Археографічної комісії для збирання старих актів Тарас Шевченко разом з професором університету св. Володимира Миколою Іванишевим (1811-1874) виїхав на Волинь, щоб зробити малюнки з історичних пам'яток: будівель, городищ і могил, зібрати народні перекази, пісні, казки. Зберігся запис за 15 жовтня 1846 року в журналі Волинської духовної консисторії про «...сприяння Шевченкові під час огляду церков і монастирів».

Не могли дослідники оминати й волинського села Секунь (нині Старовижівський район). Тут, у старовинній дерев'яній церкві святого Михаїла було поховано Михайла Калимета, скарбника московського князя Андрія Курбського, який не раз вигравав битви з татарами й німцями. У липні цього ж року князь отримав від короля грамоту на Ковельський маєток, у тому числі й на село Секунь. Дияконом у місцевому храмі був тоді Григорій Антонович. Він та настоятель храму отець Ілля Мусієвич

зустрічали гостей і допомагали прибулим владнати побутові проблеми, ознайомитися з храмами та їхнім майном.

Секунь... Назву поселення слід шукати в сивій давнині. Його історія непроста: тут відбулася одна з найжорстокіших січей. У першій половині XVI сторіччя поселення належало ще до Сангушків. В 1564 році польський король подарував його князю Андрію Курбському, а той – своєму управителеві Іванові Калимету, якого 1572 року вбив князь Дмитро Курцевич-Булига. Після цього воно перейшло двоюрідному братові управителя Михайлові Калимету, який в 1572-1588 роках побудував у селі дерев'яну церкву святого Михайла. Священником якої й став Ілля Мусієвич. Можливо, він перший і зустрічав Тараса Григоровича й очевидно попросив художника відреставрувати для храму ікону, яку Шевченко назвав «Діва Марія». Про цей факт розповідають у своїх дослідженнях пошуковці Володимир Лис, Петро Мазур, не оминув його й краєзнавець Володимир Рожко. Зокрема, в його статті «Волинські ікони пензля Тараса Шевченка» стверджується, що митрополит УАПЦ Никанор Абрамович, будучи благочинним другої округи Ковельського повіту в 1934-1942 роках, під час своєї першої візитації до Свято-Михайлівського храму в Секуні у документах парафії знайшов книгу «Опись церковного имущества», заведену ще 1806 року. В книзі містився перелік церковного майна, що належало Секунському храмові. У примітці навпроти запису «Образ Божої Матері за Престолом» стояла нотатка: *«В 1846 году образ сей реставрирован проезжим живописцем Тарасієм Шевченком»*. Отже, документи, історичні джерела й народні перекази свідчать: запрестольна ікона в Секуні була образом, до якого торкнулася рука художника Тараса Шевченка під час перебування на Ковельському Поліссі в середині жовтня 1846 року.

Про це стверджує й релігійно-освітній діяч, протоієрей Михайло Тучемський (1872-1945), який супроводжував архієпископа Алексія з 6 до 16 серпня 1937 року, коли той робив візитацію церквам Ковельського повіту і 14 серпня побував у Секуні. У своїй книзі «По глухих закутках Волинського Полісся» (1938) Тучемський пише про *«...приємні спомини перебування в Секуні й сусідніх селах національного поета Тараса Шевченка, який за дорученням Київської Археографічної комісії приїздив сюди для огляду та замалювання старих поліських церков. Тоді він якийсь час побував і в Секуні, бо тут мається старовинний запрестольний образ Діви Марії, відновлений власноручно його трудами»*.

Професор із Луцька Петро Кралюк у монографії «Волинь у житті і творчості Тараса Шевченка» (2006) на підтвердження того, що Шевченко міг реставрувати ікону Діви Марії, наводить гіпотези науковців Михайла

Шугурова й Ореста Левицького, а також письменника Бориса Грінченка та мистецтвознавця Олексі Новицького. Цікава розмова відбулася ще в 1979 році в селі Секунь шевченкознавця Петра Жура з місцевим жителем, 86-літнім Мефодієм Рижком, який споминав, що *«...дід його Іван розповідав йому про те, що в Секунь приїжджав Шевченко, що він малював стару церкву, не нинішню, збудовану пізніше, а ще стару, ветху. Тарас Григорович не тільки малював ту церкву, а й реставрував для неї ікону Богородиці. Коли церкву розібрали, то ту ікону перенесли до кладовищенської каплички»*.

Як свідчать церковні архіви, храм справді перебував в аварійному стані, тому 1868 року на іншому місці, біля поштової дороги, збудували нову церкву. А в 1893 році давній храм, замальовки якого робив Тарас Шевченко, перенесли на нове кладовище і освятили на честь преподобного Іова Почаївського. Сюди забрали різний церковний інвентар, храмовий архів та образ Діви Марії. А на місці знесеного храму звели школу. Отже, нині ікона, яку тримав у руках Шевченко, зберігається в цвинтарній Іовській церкві села. Владика Никанор так описує враження від образу: *«У Секунській церкві я не міг одірвати очей від милого українського обличчя Діви Марії з дитячком на лівій руці в художньо мальованій кольоровій шаті. На Божій Матері, як дар пошани і любові місцевого жіноцтва, пишалися низки коралів і пацюрів. З металевої коронки на голові спускалися пасма різнокольорових стрічок»*.

Автор цих рядків відвідав Секунь 7 травня 2012 року в супроводі Анатолія Якубюка, завідувача лабораторії енциклопедичних досліджень Волинського національного університету імені Лесі Українки, голови сільради Надії Костючик і з дозволу протоієрея Анатолія Оверчука розгледів й сфотографував за престольну ікону «Діва Марія», яка справді знаходиться під сімома замками в цвинтарній каплиці. Мене цікавило чимало фактів: де і що «підправляв» художник Шевченко, яких частин образу торкнувся його пензель? По-перше, вразило те, що на портретах Діви Марії й дитини домальоване намисто, що не характерно для православних ікон, але притаманно для української жінки. По-друге, в нижній правій і лівій частині

образа чітко видно людські постаті, які стоять навколішки й поглядами звернені до небес, де на хмарі видніється Всевишній.

Але якщо йдеться про «реставрацію», то, виходить, уже була картина, яку Шевченко оновив і на свій художній погляд і смак домалював деталі, які мають бути притаманні для ікони? Пригадалася розмова з А. Якубюком про знану й шановану свого часу на Волині королеву Бону, й коли я віднайшов в Інтернеті її портрет, був вражений, зіставивши із Секунською іконою, – неймовірна схожість облич. Можливо, саме й реставрував кабінетний («кімнатний») погрудний портрет королеви, адже свідченням цього є атрибути монаршої влади: корона, мантия, хрести й медальйони на золотих підвісках. Такі портрети – матері й дитини – були в XVI сторіччі спрямовані розкрити не тільки зовнішній образ малюка, а й показати його характер та соціальне походження.

Хто ж вона, власниця волинських земель і замків Бона? Як дослідив пошуковець Анатолій Семенюк, майбутня королева народилася в Італії у родині міланського аристократа герцога Сфорца. Здобула європейську освіту. В 1518 році переїхала до Польщі й стала дружиною короля Сигізмунда. Монарх щедро дарував коханій жінці маєтки в Польщі, Білорусі, Литві й на Волині. Завдяки старанням королеви, село Ковле отримало грамоту про надання йому статусу міста на основі Магдебурзького права. Пізніше, в 1543 році, Ковель перейшов під її управління. З виданих Боною грамот видно, як бурхливо розвивалося міське господарство, торгівля, ремісництво. Королева встановила рівноправність православної і католицької конфесій. Виважено ставилась до національних меншин, селян, які її обожнювали й молилися за її здоров'я у волинських храмах.

Королева Бона

Іще з дитинства Тарас Григорович знав, що богородична тематика заснована на таїнстві Боготілення, через образ Богородиці розкривається глибина боголюдських відносин. Марія, що дала життя Богу в його людській природі, стає матір'ю Бога (Богородицею). Отже, Т. Шевченко портрет королеви Бони з дитиною, ймовірно, з одним із синів – Сигізмундом Августом чи Альбрехтом, намалював під ікону «Діва Марія», і це закономірно, бо саме цей образ Тарас Григорович освятив поетичним словом. Як справедливо зазначає духовник Дмитро Степовик, центральна вісь ставлення Шевченка до Диви Марії точно збігається з тією роллю, яка відведена їй в святих

Євангеліях: вона пречиста, свята, непорочна, безмежно добра, вибрана самим Богом для великого й недосяжного розумові людини експерименту: перевести духовну іпостась Бога в матеріальне тіло живої людини – для того, щоб це тіло померло й одночасно зняло прокляття гріха з усіх інших людей. Велич Марії проектується Шевченком виключно через велич Ісуса Христа.

*Всеупованіє моє
На Тебе, мій пресвітлий раю,
На милосердіє Твоє,
Все упованіє моє
На тебе, Мати, возлагаю.
Святая сило всіх святих,
Пренепорочная, Благая!
Молюся, плачу і рידаю...*

Не тільки змістом, а й молитовним настроєм, емоційним звертанням і проханням до Богородиці, чудовою чисто євангельською ритмікою й строфікою, а також щедрим та делікатним і щиро українізованим використанням церковнослов'янізмів – це суто православна похвала Марії, довершена молитва великої поетичної сили. Ці початкові слова з Шевченкової поеми «Марія» таки треба було б включити в українські молитовники! Переконалий, Тарас Шевченко не міг не скористатися щасливою нагодою й відреставрував портрет королеви Бони з дитиною під ікону «Діва Марія», домалювавши намисто та людей, які моляться. До того ж, митець добре знав, що ікона в православній традиції виконувала особливу функцію – вона була й молебним образом, і книгою, за допомогою якої навчають, і супутником – розрадником нелегкого життя, і святинею, і головним багатством громади, яка, як спадок, передавала образ від покоління до покоління.

Цей іконографічний тип одержав найменування «Одигітрія», що вказує дорогу, або «Провідниця». У цій назві закладена концепція ікон Богородиці загалом, яка веде віруючих до Христа. Життя християнина являє собою шлях із п'їтьми у Боже світло, від гріха – до порятунку, від смерті – до життя. У цій Секунській композиції Діва Марія тримає малого Ісуса на лівій руці. Обидві фігури звернені обличчям до прихожан, і Богородиця правою рукою вказує на Божого Сина, котрий правою рукою благословляє. Лики обох святих мають урочистий образ. Дитя Ісус має зрілий, як в дорослої людини, вираз обличчя, високе чоло є символом мудрості, що вказує на його відвічне існування як Слова Божого. Богородиця, що вказує на Христа, – ключ до цього образу. Вона орієнтує споглядаючого, духовно направляючи

його до Христа, тому що Він є шлях, істина й смисл життя. Діва Марія несе наші молитви до Нього, клопочеться за нас перед Ним, оберігає нас на шляху до Ісуса...

А тепер про майже головне: на медальйоні дитини – Ісуса Христа, в обрамленні видніються букви й цифри, які, хоч і частково розмиті, при збільшенні вдалося розпізнати – абrevіатуру – Ш, а під нею – Т, нижче – цифри: «1846» – отже, це підтверджує гіпотезу, що Тарас Шевченко таки залишив нам знак, вказавши свої ініціали й дату, коли працював над відновленням образу.

Залишилося зробити аналіз фарб – першого й останнього нашарувань ікони. Зробити це обіцяв губернатор Волині Борис Клімчук, й у дискусії щодо причетності Тараса Шевченка до її реставрації було б поставлено крапку...

*Віктор Жадько,
доктор філософських наук, професор, радник Міністра культури України
«Кримська світлиця», № 22 від 1 червня 2012 року.*

Список використаної літератури:

- Житомирський державний обл. архів. – Ф. 1. – Оп. 50. Спр. 164. – Арк. 287.
Збірник «Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині». Історія села Секунь. Рукопис.
Ернст Ф. Українське малярство. – К., 1929. – С. 22.
Кравчук Н. Кобзар реставрував ікони?! «Високий замок», 2012. – 16 травня.
Наукова подорож Т. Шевченка по Волині: цикл публікацій Володимира Рожка в газеті «Луцький замок» № 16, 18, 19, 21 за 2005 рік.
Рожко В. Волинські ікони пензля Тараса Шевченка. В. Рожко. Наша віра. – 1996. – липень. – С. 7.
Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся, 1988. – С. 34.
Яцюк В. Віч-на-віч із Шевченком: іконографія 1838 – 1861 років. – К.: Балтія Друк, 2004. – С. 90 – 110.

Михайлівський храм. Збудований 1868 року

Капличка на сільському кладовищі

ЦЕРКВА СВЯТОЇ ПАРАСКЕВИ

(раніше - Іовленська церква)
с. СЕКУНЬ

ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ
МОНУМЕНТАЛЬНОГО
МИСТЕЦТВА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ,
ОХОРОНИЙ № 244-м

1588 р. - ДАТА СТВОРЕННЯ
ПАМ'ЯТКИ

1868 р. - ПЕРЕНЕСЕННЯ ЦЕРКВИ
НА КЛАДОВИЩЕ

1894 р. - ДАТА ОСВЯЧЕННЯ
В ІМ'Я прп. ІОВА,
ІГУМЕНА ПОЧАЇВСЬКОГО

1846 р. - ЦЕРКВУ ВІДВІДАВ
ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ЕТНОГРАФІЧНИЙ МУЗЕЙ Секунської ЗОШ І-ІІ ст.

Свідоцтво про реєстрацію шкільного музею

